

การผสมผสานภาษาศาสตร์ในบทเรียนวิชาหลักภาษาไทย

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

นายศุภชัย แสงปัญญา

005073

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2522

T16064938

THE INTEGRATION OF LINGUISTICS INTO
THE UPPER SECONDARY SCHOOL THAI GRAMMAR LESSON

Mr. Supachai Sangpunya

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1979

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การผสมผสานภาษาศาสตร์ในบทเรียนวิชาหลักภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลาย
ชื่อนิสิต นายศุภชัย แสงปัญญา
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์รุ่ปะนีย์ นาครทรรพ
แผนกวิชา มัธยมศึกษา
ปีการศึกษา 2521

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์

เพื่อผสมผสานแนวคิดทางภาษาศาสตร์ในบทเรียนเรื่อง"ประโยค" และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเพื่อรวบรวมความคิดเห็นตลอดจนข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิในวิชาหลักภาษาไทยและวิชาภาษาศาสตร์เกี่ยวกับการที่จะนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาภาษาไทยตามแนวภาษาศาสตร์มาประกอบการสอนวิชาหลักภาษาไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและวิชาภาษาศาสตร์ในแนวความคิดของทฤษฎีปวีร์วรรค
2. สร้างแบบทดสอบก่อนเรียนบทเรียนและหลังเรียนบทเรียน
3. เขียนบทเรียนว่าด้วยเรื่องประโยคที่มีลักษณะผสมผสานระหว่างแนวคิดทางไวยากรณ์ของพระยาอุปกิตศิลปสารและแนวคิดทางภาษาศาสตร์ของทฤษฎีปวีร์วรรค
4. นำบทเรียนไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตามลำดับ ดังนี้
 - ก. การทดลองชั้น 1 คน
 - ข. การทดลองชั้นกลุ่มเล็ก 10 คน
 - ค. การทดลองชั้นสุดท้าย 40 คน

5. สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนหลังจากเรียนบทเรียนโดยใช้คำถามแบบ
ปลายเปิด

6. นำบทเรียนที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิในวิชาหลักภาษาไทยและวิชาภาษาศาสตร์
เพื่อให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผสมผสานภาษาศาสตร์ในบทเรียนวิชาหลัก-
ภาษาไทย

ผลการวิจัย

บทเรียนที่ผสมผสานแนวคิดทางภาษาศาสตร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ -
78.88/78.13 ซึ่งใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้ว่าบทเรียนนี้จะใช้ได้เกณฑ์ 80/80
และจากการทดลองปรากฏว่าเมื่อเปรียบเทียบผลการสอบของคะแนนก่อนเรียนบทเรียนและ
หลังเรียนบทเรียน นักเรียนมีคะแนนความก้าวหน้าคิดเป็นร้อยละ 28.69 มีความแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการ
ผสมผสานภาษาศาสตร์ในบทเรียนวิชาหลักภาษาไทย

ข้อเสนอแนะ

1. ในการเรียนการสอนเรื่องประโยค ไม่ควรจำกัดอยู่แต่ในแนวความคิด
อย่างหนึ่งอย่างใดเพียงด้านเดียว การใช้ความรู้ทางวิชาภาษาศาสตร์จะช่วยให้การศึกษา
วิชาหลักภาษาไทยได้รับประโยชน์มากขึ้น

2. ผู้ที่จะทำการวิจัยต่อไปควรจะได้นำเอาทฤษฎีทางภาษาศาสตร์ซึ่งมีอยู่หลาย
แขนงมาผสมผสานกับการเรียนการสอนวิชาหลักภาษาไทย เพื่อเป็นการเผยแพร่ให้ครูผู้สอน
วิชานี้นำไปคัดแปลงใช้ประกอบการสอนได้

Thesis Title The Integration of Linguistics into the
Upper Secondary School Thai Grammar Lesson
Name Mr. Supachai Sangpunya
Thesis Advisor Professor Tapanee Nakornthap
Department Secondary Education
Academic Year 1978

ABSTRACT

Objective:

To integrate linguistic ideas into the lesson on " Sentences ", then to try out the lesson with the upper secondary students, and to collect comments and recommendations from qualified persons on Thai Grammar and linguistics concerning the lesson.

Procedure :

1. Studying the texts and related research on transformational grammar.
2. Constructing a pre-test and a post-test.
3. Writing the lesson on " Sentences " by integrating ideas of transformational grammar into traditional grammar.
4. Trying out the lesson with Matayomsuksa 5 students as follows :
 - a) Individual trying out
 - b) Small group of 10 students trying out
 - c) Final trying out with 40 students

5. Collecting students' opinions concerning the lesson by using open-end questions.

6. Presenting the lesson to be commented by qualified persons on the Thai language and linguistics.

Result :

The efficiency of the lesson is 78.88/78.13 which is very close to the previously set standard scale of 80/80. The scores from the pre-test and the post-test show that students improve significantly at the level of .01

Most of the qualified persons agree with the ideas of integrating linguistics into the lesson on " Sentences ".

Recommendation :

1. The teaching and learning of sentences should not be limited to the use of a single idea. The use of knowledge in linguistics will certainly enhance the teaching and learning of Thai Grammar.

2. Those who will do further researches should see to the use of theories from many branches of linguistics in combination with the teaching and learning of Thai grammar; so that classroom teachers of this subject could benefit from them in their teaching.

กิตติกรรมประกาศ

ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากศาสตราจารย์
ฐะปะนีย์ นาครทรรพ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยที่ได้ให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ
ตลอดจนช่วยขจัดอุปสรรคที่เกิดขึ้นตั้งแต่แรกจนกระทั่งสำเร็จเป็นรูปเล่มอย่างสมบูรณ์
รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระชัย ปุรณโชติ หัวหน้าแผนกวิชามัธยมศึกษา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.สุมิตรา อังวัฒนกุล ได้ให้คำแนะนำต่าง ๆ เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือในการให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะตามแบบสอบถาม
ที่สร้างขึ้นจากผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านคือ ศาสตราจารย์พิเศษ ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ
รองศาสตราจารย์ชอนกลิ่น พิเศษสกุลกิจ อาจารย์บุญชื่น ทองอยู่ อาจารย์ประภา
สุชินัย อาจารย์บุญนำ บุญเสรรุ อาจารย์ประสิทธิ์ กาพย์กลอน และอาจารย์พัชนี
โชติกเสถียร

อาจารย์มงคล สุวรรณเมฆ หัวหน้าสายวิชาภาษาไทย โรงเรียนสายน้ำผึ้ง
และอาจารย์สมพร หาญสินธุ์ ได้อำนวยความสะดวกในค้ำต่าง ๆ เป็นอันมากในระหว่าง
การวิจัย นอกจากนี้อาจารย์วิชัย ปีทอง อาจารย์มณฑนา วัฒนถนอม และอาจารย์
ศิลาปชัย ศิลวัตร ได้ให้ความร่วมมือในการวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายเรียบเรียงให้เป็น
รูปเล่ม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แห่งโรงเรียนเทพศิลาและโรงเรียนสายน้ำผึ้ง
ได้ให้ความร่วมมือในการทดสอบสอนอย่างดียิ่ง

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาช่วยเหลือจากทุก ๆ ท่าน จึงขอกราบขอบพระคุณ
และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ศุภชัย แสงปัญญา

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย
 บทคัดย่อภาษาอังกฤษ
 กิตติกรรมประกาศ
 รายการตารางประกอบ
 บทที่

หน้า

1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	11
สมมุติฐานของการวิจัย.....	11
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	12
วิธีดำเนินการค้นคว้าและวิจัย.....	12
คำจำกัดความของการวิจัย.....	13
ความจำกัดของการวิจัย.....	14
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย (ภาษาไทย)	21
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย (ภาษาอังกฤษ)...	25
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	28
ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	28
สร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบก่อนเรียนบทเรียน และหลังเรียนบทเรียน.....	30

ทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียน.....	31
วิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้.....	33
ทดสอบความมีนัยสำคัญของผลการทดลอง.....	34
สรุปความคิดเห็นของนักเรียน.....	35
รวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียนของผู้ทรงคุณวุฒิ..	35
เลือกผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ..	36
รวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ..	36
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบ.....	37
ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียน....	38
การวิเคราะห์เพื่อหาความมีนัยสำคัญของผลการทดลอง..	40
การสรุปความคิดเห็นของนักเรียน.....	41
ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ....	42
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	46
ตัวอย่างประชากร.....	46
ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ....	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47
วิธีดำเนินการวิจัย.....	47
ผลการวิจัย.....	48
อภิปรายผลการวิจัย.....	49
ข้อสังเกตจากการวิจัย.....	50
ข้อเสนอแนะ.....	51

บรรณานุกรม.....	52
ภาคผนวก	57
ประวัติการศึกษา	124

รายการตารางประกอบ

ตารางที่

หน้า

1	ผลการทดสอบหาประสิทธิภาพของบทเรียนในการทดสอบ ชั้นกลุ่มเล็ก.....	38
2	ผลการทดสอบหาประสิทธิภาพของบทเรียนในการทดสอบ ชั้นสุดท้าย.....	40
3	แสดงระดับความยากและอำนาจจำแนกของข้อทดสอบใน แบบทดสอบก่อนเรียนบทเรียนและหลังเรียนบทเรียน....	116
4	การแจกแจงคะแนนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 133 คน ในการทำแบบทดสอบเพื่อหาค่าความ เชื่อถือได้ของแบบทดสอบ.....	118
5	แสดงความแตกต่างระหว่างคะแนนของนักเรียนก่อนเรียน- บทเรียนและหลังเรียนบทเรียน.....	120